

# WSTĘP

Wprowadzanie i wspieranie edukacji włączającej to złożony i długotrwały proces. Składają się na niego działania zarówno organizacyjne, merytoryczne związane z przygotowaniem kadry pedagogicznej, jak i społeczne, koncentrujące się na kształtowaniu postaw i przekonań członków lokalnych społeczności szkolnych i przedszkolnych. Model funkcjonowania Specjalistycznego Centrum Wspierającego Edukację Włączającą w precyzyjny i szeroko zakrojony sposób określał działania o charakterze merytorycznego przygotowania nauczycieli do wyzwań edukacji włączającej. Pilotażowe wdrożenie Modelu pozwoliło natomiast na wypróbowanie i wypracowanie wielu rozwiązań organizacyjnych związanych z doskonaleniem zawodowym nauczycieli w obrębie edukacji włączającej i działaniami praktycznymi związanymi z prowadzeniem zajęć w grupach zróżnicowanych.

Projekt realizowany w Sosnowcu zakładał uzupełnienie zaproponowanego Modelu SCWEW o dodatkowe działania ukierunkowane w szczególności na budowanie kompetencji społecznych i kształtowanie proinkluzyjnych postaw i przekonań nauczycieli i uczniów szkół ogólnodostępnych. Niniejsza publikacja poświęcona jest opisowi i ewaluacji „Szkoły Mistrzów” – innowacyjnemu działaniu mającego na celu konsolidowanie środowiska akademickiego z praktyką pedagogiczną w przestrzeni edukacji włączającej. Działanie to opierało się na cyklu spotkań z wybitnymi przedstawicielami świata nauki i edukacji, których celem było budowanie dialogu i refleksji dotyczącej praktycznych i teoretycznych uwarunkowań procesu włączania uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi do głównego nurtu edukacyjnego.

Pilotażowe wdrożenie Modelu Specjalistycznego Centrum Wspierającego Edukację Włączającą w Sosnowcu realizowane było w oparciu o zasoby Zespołu Szkół Specjalnych nr 4 (ZSS 4) w Sosnowcu. Projekt realizowany był w okresie od 01.07.2021 do 30.06.2023 r.

Liderem zespołu SCWEW była Pani Iwona Durek – dyrektor ZSS4 w Sosnowcu, w skład zespołu wchodził:

- ekspert ds. edukacji włączającej – Jakub Wolny,
- ekspert ds. informacji i ewaluacji – Dariusz Januszewski,
- ekspert ds. technologii wspomagających – Joanna Barglik,
- ekspert ds. badań naukowych, kontaktów z uczelniami wyższymi i ewaluacji – Jerzy Wolny († XII 2021), Ewa Gawlik (od 2022),
- lider sieci współpracy Przedszkola i klasy 1-3 SP – Aleksandra Krauze, Beata Ambroży (od II 2023),
- lider sieci współpracy klasy 4-8 SP – Izabela Jaskółka-Turek,
- lider sieci współpracy szkoły ponadpodstawowe – Jacek Pasierb.

SCWEW Sosnowiec obejmował wsparciem pięć placówek edukacyjnych z Sosnowca:

- Przedszkole Miejskie nr 51,
- Szkołę Podstawową nr 18,
- Szkołę Podstawową nr 39,
- IX Liceum Ogólnokształcące,
- Centrum Kształcenia Zawodowego i Ustawicznego.

Współpraca pomiędzy placówkami objętymi wsparciem a SCWEW współorganizowana była przez szkolnych/przedszkolnych koordynatorów ds. współpracy z SCWEW: Martę Marusę (PM 51), Anetę Retig/Karolinę Kwiatkowską/Agnieszka Kokot (SP 18), Aleksandrę Stolarczyk (SP 39), Justynę Jopek (IX LO), Elżbietę Włodarczyk (CKZIU).

W trakcie realizacji zadań SCWEW w czasie projektu pilotażowego wdrożenia modelu sosnowiecki SCWEW współpracował z wieloma podmiotami lokalnymi i regionalnymi. W szczególności w zakresie opracowywania, recenzowania publikacji merytorycznych były to Uniwersytet Śląski oraz Wyższa Szkoła Humanitas. SCWEW w Sosnowcu współpracował także z Fundacją Instytut Twórczej Integracji w zakresie pozyskiwania ekspertów zewnętrznych oraz realizacji wybranych efektów projektu. W realizacji założonych w projekcie celów i zadań wspomagali nas także: Śląskie Kuratorium Oświaty, poradnie psychologiczno-pedagogiczne z Sosnowca, Centrum Doskonalenia Nauczycieli w Sosnowcu.

Czujnym okiem zarówno eksperta, jak i grantodawcy czuwał nad projektem Ośrodek Rozwoju Edukacji, w szczególności w osobach kierownika projektu Agnieszki Pietryki oraz opiekunów projektu Justyny Ilczuk oraz Anety Żurek.

Żadne z naszych działań nie miałoby sensu i celu, gdyby nie wspierała grona pedagogiczne placówek objętych wsparciem oraz ich wychowankowie i uczniowie. Przez te wyjątkowe dwa lata wspólnie mierzyliśmy się z nowymi wyzwaniami i odważnie wchodziliśmy w nowe obszary edukacji. Z całego serca dziękujemy za Wasze zaangażowanie i codzienną pracę włożoną w podejmowane działania.

Wiele z naszych działań nigdy by się nie udało, gdyby nie szerokie grono dobrych ludzi, którzy wspierali nas swoją wiedzą, umiejętnościami, radą, inspiracją czy dobrym słowem. Szczególnie dziękujemy Pani Marii Flanczewskiej-Wolny, która wielokrotnie służyła ekspercką wiedzą, doświadczeniem i merytorycznym wsparciem na wszystkich etapach realizacji projektu. Nie możemy także w tym miejscu pominąć kadry pedagogicznej Zespołu Szkół Specjalnych nr 4 w Sosnowcu, która z zaangażowaniem i dobrą wolą wspierała lub uczestniczyła w wielu naszych aktywnościach. To ekspercki zespół nauczycieli pełnych pasji i wiary w dobrą, mądrą szkołę, w której każdy uczeń ma swoje miejsce.

Jesteśmy także ogromnie wdzięczni organowi prowadzącemu Zespół Szkół Specjalnych nr 4, a więc i SCWEW Sosnowiec – Urzędowi Miasta Sosnowca, w szczególności Pani Wicemarszałek Województwa Śląskiego Pani Annie Jedynak, która pełniąc rolę Pełnomocnika Prezydenta Miasta Sosnowca ds. funduszy zewnętrznych i polityki społecznej, aktywnie i z zaangażowaniem wspierała SCWEW w jego trudnych początkach. Dziękujemy także resortowi edukacji Urzędu Miasta Sosnowca oraz Centrum Usług Wspólnych w Sosnowcu za wsparcie w sprawach organizacyjnych związanych z realizacją projektu.

Mamy nadzieję, że nasze doświadczenia i wypracowane rozwiązania będą mogły stanowić wsparcie i inspirację dla przyszłych SCWEW-ów, a rozpoczęty proces zawiązywania bliskich więzi i relacji opartej na dyskusji i wymianie doświadczeń pomiędzy środowiskami nauczycieli akademickich i szkolnych będzie kontynuowany w innych ośrodkach w Polsce.